

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.20.656/2021/4.

A tanács tagjai: dr. Szabó Klára a tanács elnöke, dr. Parlagi Mátyás előadó bíró, dr. Harter Mária bíró

A felperes: Felperes1

A felperes képviselője: ügyintéző: dr. Kádár Zoltán ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

Az alperes képviselője: ügyintéző: dr. Szatmári-Margitai Gergely ügyvéd)

A per tárgya: biztosítási összeg

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 41.Pf.636.994/2020/5.

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 19.P.20.240/2020/25.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
 - Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 380.879 (háromszáznyolcvanezer-nyolcszázhetvenkilenc) forint felülvizsgálati eljárási költséget.
 - A le nem rótt 1.332.700 (egymillió-háromszázharminckétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.
- Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes szerződő félként és biztosítottként 2014. január 1-től határozatlan időre két balesetbiztosítási szerződést kötött az alperessel, amelyek első két negyedéves díját megfizette. Az általános balesetbiztosítási feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) szerint baleseten a biztosított akaratától független, hirtelen fellépő, külső behatás értendő, amelynek során a biztosított anatómiai károsodást szenved (2.1.). A biztosító nem fizeti ki a biztosítási szolgáltatást, amennyiben bizonyítja, hogy a biztosítási eseményt a biztosított jogellenes, szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása okozta (11.2.). A felperes több másik biztosítóval is balesetbiztosítási szerződést kötött.

[2] 2014. július 30-án a felperes a vasútállomáson a vonatról leszállt. Kézitáskáját jobb kezében fogva a vonat haladási irányával szemben, a vonatszerelvénytől kb. 60 cm-es

távolságban haladt a peronon. A vonatszerelvény elindulását követően a mozdonyvezető balesetveszélyesnek ítélte a felperes mozgását, ezért fékezett. A felperes az utolsó vagon alá került, amelynek kerekei csonkolták mindkét alsó végtagját. A felperest házastársa várta az állomáson, aki a felperes kezítéskájában lévő gumipókokkal ideiglenesen ellátta a sérüléseket, de később mindkét lábat amputálták. A házastárs bejelentette a balesetet, de az alperes nem teljesített. A felperes a káreseményt szándékos magatartásával okozta.

A kereset és az alperes védekezése

[3] A felperes 13.327.000 forint biztosítási összeg megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Indokolása szerint a biztosítási esemény bekövetkezett, ezért az alperes köteles a teljesítésre.

[4] Az alperes kérte a kereset elutasítását.

[5] Indokolása szerint a baleset nem a felperes akaratától független, véletlenszerű volt, a felperes szándékosan bemászott a vonatszerelvény alá. Elsődlegesen a biztosítási esemény hiányára, másodlagosan mentesülésre hivatkozott.

Az első- és a másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[7] Indokolása szerint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján a biztosítási eseményt a felperesnek, a mentesülést az alperesnek kellett bizonyítania. A bizonyítékokat a régi Pp. 206. § (1) bekezdése alapján értékelve arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes testi épségét károsító esemény nem minősül balesetnek, a felperes akaratától független, hirtelen fellépő, külső behatásnak. A véletlenszerűséget kizárja, hogy az informatikai szakvélemény szerint a baleseti bejelentő már a balesetet megelőző napon létezett, így a felperes felkészült arra, hogy baleset fogja érni. A felperes terhére értékelte, hogy nem adta meg a biztosítási titok alóli felmentést, így a bíróság nem tudta vizsgálni a kárbejelentő más biztosítási szerződéssel való összefüggését. Az informatikai szakvélemény alapján a felperes részletes kimutatást vezetett az általa megkötött biztosítási szerződésekről, ennek ellenére nem nyilatkozott a biztosítási szerződések számáról és a biztosítási összegekről. A felperes terhére értékelte, hogy nem tett részletes nyilatkozatot a vonatra szállását megelőző munkafolyamatokról, így nem lehetett megállapítani, hogy a gumipókok miért voltak a kezítéskájában. A felperes terhére értékelte a házastárs vallomástételének a megtagadását: a tanút nem lehetett nyilatkoztatni arról, hogy egészségügyi képzettség hiányában hogyan tudta a felperest hatékonyan ellátni, továbbá a baleseti bejelentő elkészítésének a körülményeiről. A felperes terhére értékelte azt is, hogy a biztosítási szerződéseknek csak az első két negyedéves díját fizette meg.

[8] A szakvélemények és a patológiai lelet összevetése alapján megállapította, hogy a lelet nem tartalmaz üvegszennyeződésre vonatkozó leírást. Valamennyi peradat együttes értékelésével arra a következtetésre jutott, a felperes nem bizonyította, hogy üvegre lépett, mert saját nyilatkozatán kívül ezt semmi nem bizonyította. Nem fogadta el azt az állítást, hogy a lába az üvegre lépés miatt sérült meg, és ezért veszítette el a stabilitását. A felperes a vonatszerelvénytől 60 cm-re közlekedett, pedig a peron ennél szélesebb volt. Saját előadása szerint volt olyan buszjárat, ami a felperes lakóhelyén is keresztülhaladt, mégis a vasúti közlekedést választotta a kánikula ellenére. A baleseti bejelentő szerint a felperest a mozgó vonat elsodorta, miközben házastársa jelen volt, így tudhatta, hogy a felperes a szerelvény alá került. A baleseti bejelentő nem tartalmazta a felperest kezelő kórház nevét annak ellenére, hogy azon minden más – előre tudható – adat pontosan és részletesen szerepelt. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a balesetet megelőzően az ismert adatok kitöltésével felkészült arra, hogy baleset éri, így nem zárható ki a baleset szándékossága. Mindezek

alapján arra a következtetésre jutott, hogy véletlenszerűség hiányában nem következett be a biztosítási esemény.

[9] A mentesüléssel kapcsolatban súlyosan gondatlan magatartásnak értékelte, hogy a felperes az elinduló szerelvény mellett csak 60 cm-es távolságot tartott, miközben egy táskát is vitt. Az egyesített műszaki szakértői vélemény, a gépjármű szakértői vélemény, a kirendelt fizikus szakértő szakvéleménye, valamint a felperes által megbízott fizikus (a továbbiakban: magánszakértő) véleménye alapján, ha a felperes távolabb haladt volna a vonatszerelvénytől, akkor nem került volna be alá. A kezitáská méretére és tömegére egyetlen fizikailag értékelhető mérési eredmény sem állt rendelkezésre, és nincs adat arra sem, hogy a felperes valóban meglendítette a táskáját. Csupán feltételezés, hogy a táská milyen módon került ki a felperes kezéből. Objektív bemenő adatok hiányában nem lehetséges a mozgásfolyamat rekonstruálása, ezért nem tulajdonított ügydöntő jelentőséget a táská mozgásának sem. A kirendelt fizikus szakértő és a magánszakértő véleményeltérésének egyik oka, hogy más módszertant használtak. A magánszakértő egy objektív tényadatokkal alá nem támasztott táská eldobás/lendítés mozgásfolyamatot feltételezett, amit a kirendelt fizikus szakértő helyesen nem vett figyelembe. A vélemények közös pontja, hogy a felperes nem került volna a vonat alá, ha 60 cm-nél távolabb halad. Az egyesített műszaki szakértői vélemény és a gépjármű szakértői vélemény szerint a szerelvényen a csonkolás helyétől kb. 7 méterre egy tenyérnyom volt, de arra nem volt peradat, hogy ez a felperestől származna. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy ha a felperes nem 60 cm-re, hanem távolabb haladt volna, akkor elkerülhető lett volna a baleset, így magatartása súlyosan gondatlan volt. Az elsőfokú bíróság a per anyagává tette és értékelte a büntetőeljárás során keletkezett iratokat, az azokban lévő tanúvallomásokat, a szakértői véleményeket és a szakértők meghallgatásának anyagát.

[10] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[11] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta és túlnyomórészt helyesen állapította meg. Nem, illetve tévesen értékelte azonban az ÁSZF részbeni érvénytelenségére történő hivatkozást, valamint egyes bizonyítékokat. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, de az indokolást kiegészítette és módosította.

[12] A régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett bizonyítania a biztosítási eseményt. Az alperes elsődlegesen a biztosítási esemény hiányára, másodlagosan mentesülésre hivatkozott. Az elsőfokú bíróság a régi Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének mindkét fél irányában eleget tett.

[13] Az ÁSZF 2.1. pontjának szabályozását vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a biztosítási esemény bekövetkeztének igazolása érdekében nemleges bizonyításra kényszerül, az alperesnek pedig a mentesülés érdekében nem kell bizonyítania a szándékosságot. Ez a megfogalmazás a felperes hátrányára módosítja a törvényi szabályozást, mert az alperest terhelő bizonyítási kötelezettséget a felperesre telepíti. Az ÁSZF 2.1. pontjának „akaratától független” kitétele ezért jogszabályba ütközik, érvénytelen, így azt a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. A felperes ezért bizonyította a biztosítási esemény bekövetkeztét, mert a vonat kereke levágta mindkét lábát, amely hirtelen fellépő, külső behatás.

[14] A biztosítási esemény bekövetkeztére figyelemmel az alperesnek kellett bizonyítania, hogy azt a felperes jogellenes, szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása okozta. A másodfokú bíróság a peradatokat a régi Pp. 206. § (1) bekezdése alapján értékelve arra a

megállapításra jutott, hogy az alperes a régi Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének eleget tett. A bizonyítékok értékelése alapján megállapította, hogy a felperes a káreseményt szándékos magatartásával okozta.

[15] Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le, azonban a bizonyítékok túlnyomó része az ugyanezen káreseményből eredő más biztosítókkal szembeni eljárások és a büntetőeljárás iratain alapultak. A felperest és a tanúkat számtalanszor meghallgatták, nyilatkozataik némileg módosultak. A kialakult és egységes bírói gyakorlat alapján azokat a nyilatkozatokat tekintette irányadónak, amiket közvetlenül a balesetet követően tettek. Egyrészt azért, mert ekkor emlékeztek leginkább a történetekre, másrészt még nem befolyásolták őket egyéb információk. A felperes nyilatkozatai közül a 2014. augusztus 13-i tanúvallomást tekintette irányadónak. A felperesen kívül leszálló másik utas tanúvallomása szerint a felperes hirtelen elvesztette az egyensúlyát, „mintha kicsúszott volna alóla a lába”. Ezzel szemben a mozdonyvezető úgy nyilatkozott, hogy a felperes egy hirtelen, szokatlan mozdulattal került a vonat alá, mintegy „pókmászással”, szándékosan tornázta be magát a kerekek közé. A jegykezelő a balesetet nem látta. Két tanú hallott üvegcsörömpölést. Egy tanú vallomását azért kellett kirekeszteni, mert ellentétben állt a mozdonyvezető és a jegykezelő következetes vallomásával. Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes magatartása a tanúk vallomása alapján nem volt kétséget kizáróan megítélhető. Az okirati bizonyítékok sem szolgáltatottak egyértelmű adatokat a felperes magatartásáról.

[16] A baleset mechanizmusának, a felperes baleseti szerepének, magatartásának a tisztázása fizikus szakértői kompetenciába tartozó szakkérdés. A magánszakértő véleménye – a kialakult és egységes bírói gyakorlat alapján – a fél szakmai tartalmú előadása, így az elsőfokú bíróság indokolatlanul hallgatta meg őt tanúként. A magánszakértő véleményét aggályossá teszi, hogy elkészítésekor még nem volt bejegyzett szakértő. A töretlen ítélkezési gyakorlat alapján a magánszakértő véleménye azonban alkalmas lehet arra, hogy a perszakértői megállapításokat kétségesse tegye, így az abban foglaltakat a perszakértőnek figyelembe kell vennie.

[17] Az egyesített műszaki szakértői vélemény feltételezéseken alapult, mert olyan eseménysort, környezetet modellezett, amely mellett a felperes lábai a sínkoronára kerülhettek. A kirendelt fizikus szakértő szakvéleményében egyértelműen úgy foglalt állást, hogy az esemény véletlen, balesetszerű bekövetkezéséhez két erőnek kellett fellépnie. Egyrészt a sínek felé mutató, az egész testet mozgatni képes erőnek, amely a súlypontot a sínek felé mozdítja, de a vonat ilyen sebességnél nem fejtett ki ilyen erőt. Másrészt szükség volt egy olyan forgatónyomatékkal bíró erőre, amely a lábakat a sínekre befordítja. Figyelembe véve a nyilatkozatokat, a sérülés helyét, a felperes testalkatát és ruházatát, a peron felületén uralkodó súrlódási viszonyokat, a vonatszerelvény és a peron geometriai kialakítását, a súlypontot a sínek felé elmozdító külső erő nem lépett fel. A lábak sínek felé mozdulását eredményező erő is csak abban az esetben léphetett fel, ha a felperes esés közben, az egyensúlya elvesztésekor a mozgó vonat oldalfalának támaszkodott. Azonban ebben az esetben sem lép fel olyan erő, ami a test súlypontját a sínek felé elmozdítaná, így a lábak ekkor nem érik el a síneket. A lábak a peron és a sínek között lévő, mélyebben fekvő, zúzott kövekben elakadhatnak, ami tovább nehezíti a sínek elérését. A sínek esetleges elérésekor a lábak a 0,17 méter magas sínkoronában is elakadhattak, ezen az akadályon is át kellett emelni a lábakat, hogy azok a sínekre kerülhessenek. Mindezek a körülmények nem támasztják alá az esemény lefolyásának balesetszerű voltát. A kirendelt fizikus szakértő szerint a felperes vonatszerelvény általi elütése nem következhetett be véletlenszerűen, ahhoz aktív (szándékos) mozgásra is szükség volt. A másodfokú bíróság a felperes 2014. augusztus 13-i meghallgatására utalva rögzítette, hogy a felperes vallomása szerint esése közben nem ért a vonathoz, és erre a későbbiek során sem hivatkozott. A felperes kifogásolta, hogy a kirendelt

fizikus szakértő statikus vizsgálatot végzett, abból indult ki, hogy a felperes állt, ugyanakkor ezzel egybeesik a felperes 2014. augusztus 13-i nyilatkozata. A másodfokú bíróság utalt arra, hogy a kirendelt fizikus szakértő álláspontjával egyező álláspontra jutott a rendőrség által kirendelt fizikus szakértő is. A kirendelt fizikus szakértő az eljárásokban szakvéleményét kiegészítette, a bíróság meghallgatta, de a szakvéleményében foglaltakat változatlanul fenntartotta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a gépjármű szakértői vélemény és ennek a szakértőnek a meghallgatása nem szolgáltatott további releváns információt. Mindezek alapján megállapította, hogy a káreseményt előidéző szándékos felperesi magatartás miatt az alperes mentesült.

[18] A másodfokú bíróság osztotta a felperesnek azt az álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság az informatikai szakvéleményekből helytelen következtetést vont le. Az elsőfokú bíróság által értékelt egyéb körülmények – más bizonyítékokkal együtt – utalhatnak mentesülésre vezető magatartásra, de a lefolytatott bizonyítás eredménye nem tett lehetővé ilyen értékelést.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az alperes kereset szerinti marasztalását. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet sérti a régi Pp. 3. § (3) bekezdését és a 206. § (1) bekezdését.

[20] Nem értett egyet a másodfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy az elsőfokú bíróság a régi Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének mindkét fél irányában teljes mértékben eleget tett. Mivel a másodfokú bíróság álláspontja szerint őt nem terhelte az akaratától független körülmény bizonyítása, így nem tekinthető helyesnek a bizonyítási teher kiosztása. A másodfokú bíróság alaposnak ítélte a baleset fogalmával kapcsolatos érvénytelenségi hivatkozását, ami azt támasztja alá, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget tájékoztatási kötelezettségének. A bizonyítási teher kiosztása, az ehhez kapcsolódó mulasztás jogkövetkezményeinek alkalmazása jogszabálysértő, amely nem pótolható a másodfokú eljárásban. Ő bizonyította a biztosítási esemény bekövetkeztét, így eljárási szabálysértésnek minősül, ha a mentesülés körében a bizonyítási eljárást nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően folytatják le.

[21] Az alperesnek kellett bizonyítania, hogy az ő szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásának következménye a biztosítási esemény bekövetkezte. A másodfokú bíróság a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében írt bizonyítékértékelést elvégezte, azonban a bizonyítékokból téves következtetést vont le, mert a tanúvallomásokat nem megfelelően értelmezte, illetve azokkal kapcsolatban helytelen megállapításokat tett. Tisztában van azzal, hogy a magánszakértő véleménye nem azonos súlyú a kirendelt szakértő szakvéleményével, de tartalmazhat olyan megállapításokat, amelyek megkérdőjelezzik a perbeli szakértő szakvéleményét. A szakértői nyilatkozat nem attól lesz megalapozott, hogy az azt készítő személyt szakértőként kijelölték, hanem gyakorlati és szakmai tapasztalatai alapján. A magánszakértő a kirendelt szakértőnél alaposabb, magasabb szintű gyakorlattal rendelkezett. A Legfelsőbb Bíróság és a Kúria megjelölt döntései alapján a magánszakértői véleményt a bizonyítékok körében értékelni kell, az alkalmas lehet a perbeli szakvélemény aggályossá tételére. A magánszakértő véleménye aggályossá tette a kirendelt fizikus szakértő szakvéleményét. A bírói gyakorlat bizonyítási eszközként számol a magánszakértő véleményével, azt a szabad bizonyítás keretében értékelni, az eltéréseket tisztázni kell. Ez nem történt meg, pedig a magánszakértő véleménye és az egyesített műszaki szakértői vélemény ellentétes megállapításokat tartalmaz a kirendelt fizikus szakértő szakvéleményével. Az ellentmondást nem lehet úgy feloldani, hogy a másodfokú bíróság feltételezésen alapuló szakvéleménynek minősíti az egyesített műszaki szakértői véleményt, és aggályosnak tekinti a magánszakértő véleményét, mert elkészítésekor a magánszakértő

még nem volt kinevezett szakértő. A másodfokú bíróság szakértelem hiányában, az ellentmondások tisztázása vagy feloldása nélkül nem dönthet szakkérdésben egyik szakértő javára sem. A kirendelt fizikus szakértő szakvéleménye szerint nincs olyan erő, ami őt a vonat irányába vitte volna, de az egyesített műszaki szakértői vélemény és a magánszakértő véleménye szerint az esés közben elejtett táska okozhat ilyen erőt. A kirendelt fizikus szakértő csak kijelentette, hogy a táskának nincs befolyásoló szerepe, de ez ellentétben áll a többi szakértői nyilatkozattal. A másodfokú bíróság nem észlelte és nem tisztázta ezt az ellenmondást.

[22] Nem kérte a bizonyítékok felülmérlegelését a felülvizsgálati eljárásban, hanem azt kívánta szemléltetni, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékértékelés során jogszabálysértő módon járt el. A kirendelt fizikus szakértő nem végzett semmilyen vizsgálatot a peron állapotával kapcsolatban. Vélelmezett adatok alapján számolt, így nem tudta megállapítani a súrlódási együtthatót, a haladási sebességet és a haladási távolságot sem. Ennek ellenére a szándékos elkövetés mellett foglalt állást teljesen ellentétesen a tanúk vallomásával. Ezt az ellentmondást a másodfokú bíróság nem észlelte, ami jogszabálysértő mulasztás.

[23] A másodfokú bíróság iratellenesen rögzítette, hogy saját nyilatkozata szerint ő állt az esést megelőzően. Ezzel ellentétben ő folyamatos haladást állított, ezért sérelmezte a kirendelt fizikus szakértő statikus vizsgálatát. A tanúvallomások is folyamatos haladást rögzítettek, a másodfokú bíróság ezt az ellentmondást mégsem észlelte.

[24] Tisztában van azzal, hogy a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére, a bíróságnak ugyanakkor eleget kell tennie a régi Pp. 206. §-ban foglalt rendelkezésnek. A kirendelt fizikus szakértő szakvéleménye aggályos, így a bizonyítatlanság terhe miatt beáll az alperes fizetési kötelezettsége. A bíróság megalapozatlanul és indokolatlanul alapította ítéletét kizárólag a kirendelt fizikus szakértő szakvéleményére, nem ismerte fel a benne lévő ellentmondásokat. Alapvető garanciális jogától lett megfosztva azáltal, hogy nem történt meg a szakértői vélemények közötti ellentmondások feloldása, az erre vonatkozó indítványát elutasították. A másodfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi, és a szakértői kérdések körében kellő iránymutatásokkal az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja. Az ellentmondások felismerése és feloldatlansága miatt a bizonyítatlanság terhe az alperesre marad. A jogerős ítélet megalapozatlansága miatt sérti a régi Pp. 206. § (1) bekezdését.

[25] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását.

[26] Indokolása szerint a kirendelt fizikus szakértő szakvéleményét alátámasztotta a rendőrség által kirendelt fizikus szakértő szakvéleménye is. A gépjármű szakértői vélemény szerint elég idő és hely volt egy szándékos mozdulatsor kivitelezésére, amit a mozdonyvezető bizonyosan látott. A magánszakértő véleménye sem zárta ki a baleset szándékos okozásának a lehetőségét. A szakvélemények nem ellentmondásosak: a kirendelt fizikus szakértő szakvéleménye és a gépjármű szakértői vélemény egybevág, azokkal a magánszakértő is több helyen azonos megállapításokat tett. A baleset bekövetkezésének szándékosságát erősítik a tanúvallomások, amelyeket a bíróság szintén értékelt. A felperes által kötött nagyszámú biztosítási szerződés és a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárás is kétségesé teszi a jóhiszeműséget.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése és a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott

előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[28] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A 3. ponthoz fűzött indokolás szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. A 4. ponthoz fűzött indokolás szerint érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja.

[29] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül, valamint érdemben csak azokat a hivatkozásokat vizsgálhatta, amelyek tartalmazzák a megsértett jogszabályhely megjelölését és a jogszabálysértés körülírását is.

[30] A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy a perben melyik félnek mit kellett bizonyítania. A bizonyítási érdekre vonatkozó eljárási jogszabályhely [régi Pp. 164. § (1) bekezdés] megsértését azonban nem állította, így azt a Kúria sem vizsgálhatta.

[31] A felperes felülvizsgálati kérelmét két eljárási jogszabálysértésre alapította.

[32] A régi Pp. 3. § (3) bekezdésének a megsértése körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a biztosítási eseménnyel kapcsolatos eltérő álláspontja miatt nem adhatott megfelelő tájékoztatást a bizonyításról.

[33] A régi Pp. 275. § (2)-(3) bekezdése szerint csak az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási szabálysértés alapozhat meg eredményes felülvizsgálatot. Az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 5. pontja alapján a régi Pp. 3. § (3) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettség megsértése önmagában nem szolgálhat alapul a hatályon kívül helyezésre; ezt csak a konkrét eljárásjogi szabályok sérelme alapozhatja meg. A felperes felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott arra, hogy a tévesnek állított tájékoztatás miatt nem tudott a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékot rendelkezésre bocsátani; nem jelölt meg olyan releváns tényállítást, amit emiatt nem tudott bizonyítani. Felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett nem új eljárásra és új határozat hozatalára utasítást, hanem – a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – az alperes marasztalását kérte. Felülvizsgálati kérelme alapján a lefolytatott bizonyítás így elegendő volt az ügy érdemi eldöntésére, ami önmagában cáfolja, hogy az állított eljárási szabálysértés lényegesen kihatott volna az ügy érdemére. Erre figyelemmel a Kúria a tájékoztatási kötelezettség megsértésével összefüggésben a régi Pp. 3. § (3) bekezdésének a sérelmére történő hivatkozást érdemben nem vizsgálta, mert az fennállása esetén sem hatott ki az ügy érdemi elbírálására.

[34] A felperes másrészt a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértését állította a tanúvallomások és a szakvélemények nem megfelelő értelmezése és értékelése miatt. Indokolása szerint a magánszakértő véleménye aggályossá tette a kirendelt fizikus szakértő szakvéleményét. A felperes nem kérte a bizonyítékok felülmérlegelését. Előadta ugyanakkor, hogy a kirendelt fizikus szakértő szakvéleményének aggályossága miatt a bizonyítatlanság terhe az alperesen marad. Ez megalapozza az alperes fizetési kötelezettségét, ezért kérte a marasztalását.

[35] A megsértettként megjelölt régi Pp. 206. § (1) bekezdése a bizonyítás eredményének a mérlegelését és a tényállás megállapítását szabályozza. A felperesnek a keresetlevélben [rég Pp. 121. § (1) bekezdés c) pont], az alperesnek az ellenkérelemben (rég Pp. 139. §) kell előadnia az érvényesíteni kívánt jogot és az érdemi védekezést megalapozó tényeket. Bizonyítani a per eldöntéséhez szükséges (releváns) tényeket kell [rég Pp. 163. § (1) bekezdés]. A bizonyítás tárgya a fél által állított – és az ellenfél által vitatott – olyan konkrét történeti tény, amelynek valósága esetén a kereset vagy a védekezés alapos. Biztosítási összeg megfizetése iránti perben nem magát a biztosítási esemény bekövetkezését vagy a mentesülést – mint végső soron anyagi jogkérdéseket – kell bizonyítani, hanem az ezek alapjául állított konkrét történeti tényeket.

[36] A felülvizsgálat a jogerős határozat jogkérdésben állított hibájának az orvoslására szolgáló – így részleges átszarmasztató hatályú – rendkívüli perorvoslat, ezért érvényesül a felülmérlegelés korlátozottsága {Kúria Pfv.III.20.512/2020/14. [64]}. A Kúria következetes gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének, jogszabálysértést csak a bizonyítékok okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg (BH1999. 44.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére az, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; az minősíthető okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.I.21.474/2011/10., megjelent: BH2013. 119.). A fentiekből következően, ha a jogerős ítélet bizonyítékértékelése iratellenes, okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmaz, a bizonyítékokból csak egyfajta, a jogerős ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni, akkor helye van a bizonyítékok Kúria általi felülmérlegelésének. Ennek eredményeként lehetséges a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tények megállapítása. Ha pedig a fél felülvizsgálati kérelmében az érdemi döntés alapjául szolgáló anyagi jogszabály megsértését is állítja, akkor a Kúria a döntéshez szükséges – a felülmérlegelés eredményeként megállapított – tények alapján hozhat új érdemi határozatot [rég Pp. 275. § (4) bekezdés].

[37] A felperes felülvizsgálati kérelmében jogsértő bizonyítékértékelést állított, de kifejezetten nem kérte a bizonyítékok felülmérlegelését. A Kúriától új érdemi határozat meghozatalát kérte, de nem állította a jogerős ítélet anyagi jogszabálysértését. A felülvizsgálati kérelem tartalma a fentiek alapján kizárta az abban állított jogszabálysértés érdemi vizsgálatának a lehetőségét: ha a bizonyítékértékelés jogszabálysértése fennállna, a Kúria akkor sem végezhetné el a bizonyítékok felülmérlegelését, nem állapíthatna meg más tényeket, és nem hozhatna eltérő érdemi anyagi jogi döntést. A régi Pp. 3. § (2) bekezdése szerint a perben eljáró bíróság – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. Ebből következik, hogy a régi Pp. 272. § (2) bekezdése a felülvizsgálati kérelem tartalmi elemeinek rögzítésével nemcsak a kérelmet előterjesztő fél számára biztosítja a perbeli rendelkezési jog gyakorlásának a lehetőségét, hanem egyidejűleg behatárolja a Kúria mozgásterének a ténybeli és jogi kereteit is {Kúria Pfv.I.20.565/2021/5. [32]}. Mivel a felperes kifejezetten nem kérte a bizonyítékok felülmérlegelését és anyagi jogszabálysértést sem állított, ezért a Kúria a régi Pp. 206. § (1)

bekezdésére történő hivatkozást érdemben nem vizsgálhatta. A felperes felülvizsgálati kérelmében a kirendelt fizikus szakértő szakvéleménye aggályosságára hivatkozott, valamint arra, hogy az ellentmondások feloldása érdekében a másodfokú bíróságnak az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kellett volna helyeznie. Ezzel egyidejűleg azonban a régi Pp. 182. §-ának és a 252. § (2) bekezdésének a megsértését nem állította, valamint nem az ügyben eljáró bíróság új eljárásra utasítását, hanem érdemi döntés meghozatalát kérte. E tartalmi ellentmondások és hiányosságok miatt ezeket a hivatkozásokat a Kúriának figyelmen kívül kellett hagynia.

[38] Mindezekre figyelemmel a Kúria nem állapította meg, hogy a jogerős ítélet sértené a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[39] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján őt kellett kötelezni a felülvizsgálati ellenkérelmet előterjesztő alperes ügyvédi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. A Kúria ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, a 3. § (5) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

[40] A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése értelmében alkalmazandó, a költségmentesség bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésére és a 14. §-ára figyelemmel.

[41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[42] Az ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2022. május 12.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Parlagi Mátyás s.k. előadó bíró, Dr. Harter Mária s.k. bíró